Հ.ը 9133 18/31 ՕԳՈՍՏ. 1915, ՍԱԼԸ 18 ԱՂԲԱԹՈՍ 1331 31ԻՆ ՇԱԲԱԹ

جريدهٔ شرقيه
(تاريخ تأسيسى ١٢٩٣)

ՇԷՐՈՒՏԷԻ ՇԱՐԳԻՉԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ
Թարիխը բէէսիսի 1877

صاحب امتياز اغوب جوملك
مؤسسى ديكران جوملك
باب عالى صدارت قپوسى قارشوسنده، نومرو ٤٩

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱԶ ՎԷ ՄԻՒՏԻՐԻ
ՏՕՎԱ ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Միւէսսիսի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Պապը Ալի գառըբնտա, Նօ. 49

20 ԲԱՐԱ

ՍՕՆ ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ՊԷՐԼԻՆ, 30. — *Վոլֆ ամանսընտան։ Մաթպուաթ զարարկեահընտան.— Բուսլարըն տախի մուտաֆաա խաթթընրն տուշմէսի իլէ հարաքեաթը ասքէրիյէմիզ ազ չօգ պազը դաթի նէթիճէլէր հասըլ էյլէմիշ օլտուղընտան, Մայիսին իքինճի կիւնիւ Կալիցիատա տուշմէնին միւտաֆաա խաթթարընը տէյմէք սուրէթիյլէ պաշլանան թէճավուզի հարաքէթատէն հասըլ օլան նէթիճէ հազրընտա մալիւմաթ վէրմէք ֆախէտէն իալի տէյիլ տիր։ Ալտանմըշ օլմագտան զօրգմայարաղ, Բուսլարըն՝ թէարրուզըմըզըն նէթիճէսի օլարաղ չիմտիյէ գատար մէճրուհ վէ խասթալար տախիլ օլտուղը հալտէ 1,400,000 զայիաթա տուշար օլտուզլարընը թախմին իտէպիլիրիզ։ Պունըն 1,100,000ի էսիր, էն ազը 300,000ի մագթուլ տըր քի, սաֆֆը հարպտան խարիճէ չըգարըլանլարընն ատէտինի տախի հիսա ի իտէրսէք՝ պու ատէտ բէք ազ օլաճագ տըր։ Մագթուլին ատէտինին բէք չօգ օլմասընա սէպէպ չու տըր քի, տուշմէն պաթարեալարընը գուրթարմագ իչին բիւճաթընը պիլխասսա բիյատէսի սայէսինատէ վէ ճանա զըյմագսըզըն սէթր իթմէյէ չալըշըզը զէմանտան պէրու, թապիի բէք գանլը վէ պէօյիւք զայիաթա տուշար օլմալը տըր։

Պինայէն ալէյհ թէճավիւզաթըմըզլա տուշարը ինհիզամ օլան Բուս օրտուսընն քեամիլէն մահվ օլտուղընը թէէյիա իտէպիլիրիզ։ Հէր նէ գատար տուշմէնին ատոհա պաշգա զըթաաթը վարսա օնուն տա սէպէպի ճէնուպի Բուսիատա պուլունան ասքէրին սահնէի հարպա սէվգ իտիմիշ օլմասը տըր. տուշմէն անճագ թալիմ կէօրմիւշ օլան պու զրթաաթը սահնէի հարպա սէվգ իտէրէք պիզիմ թէարրուզըմըզըն օ տէրէճէ մահուս օլմասըզը ճէնուպ ճէպհէլէրէ տէ պուրատան քիւլլի մըգտարտա ասքէր կէօնտէրմիշ տիր։ (Գ.)

Ֆագաթ պիթիւն պու թէտապիր գատէր ու թալէյին մահիյէթինի թէպտիլ իտէմէզ։ Տուշմէն Կալիցիատան, Բօլօնիատան, Կուրլանտատան, Լիթուանիատան գովուզմըշ տըր։ Էվվելճէ պիրլէշմիշ օլան ճէպհէսի կըրթըլմըշ, օրտու իքիյէ թագսիմ օլունմըշ վէ եէքտիկէրինտէն այրըլմըշ, տէօրտի բէք եէնի օլան 12 խթիհքամ գահրաման վէ սատգ ասքէրիմիզին էլինէ կէչտի, պունընլա պէրապէր Բուսիանըն տախիլի վէ խարիճի խուրթուրթ տա էլիմիզտէ տիր։

ԲԷԹԷՐՍԳՈՒՐԿՏԱ ԳԱՐԸՇԸՂԼԸՂ.— Պէրլին, 30.— Բէթէրսպուրկտան «Կաղէթ տը Վօս»ա պիլտիրիլիյօր. «Զանագզալէ վէ Գօվնօ հազրընտա եաշան խապէրլէր եայըլմագլա վէ Սգսպէլէֆին ապիտէսի էօնիւնտէ Ալէմանլար, եէհուտիլէր վէ խէլասքեար ահանամէլէրէ գարշը թահրիքճուլանէ նուրթգ իյրատ իտիլմէքլէ, ամէլէ քիմէ իլէ էլլէրինտէ գըրմըզը պայրագլար պուլունտուղը հալտէ սօղագլարտա տօղաշարագ «Էլան պիզի ալտաթըյորլար, էհալինին տուշմանլարը գահր օլսուն, էլվերիր արթըզ գանլը մուհարէպէ» նիսա իթմիշլէր տիր. բէք չօգ զապրթա կէօրիւնմիշ տիր։ Զապրթա միւտիրի ամէյէտէն պիր խաթիպի եազալամագ իսթէտիքատէ պիր տէօյիւշ տիր պաշլատը. 11 բօլիս չավուշը եարալանտը. իքիսի ազը տըր. պազը նէրտէ պոզըրըյորլար իտի «զահր օլսուն ճարիզմ, գահր օլսուն գաթլը ամլար», լաքին բօլիս միւտախէլէյէ լիւզում կէօրմէտի։ (Օ. Լ.)

—«Պէրլինսգօգա Թիտէնտ»է Լօնտրատան եազըլըյօր.— Բէթէրսպուրկտան կէլէն սօն թէլէկրաֆլար կէօսթէրիյօր քի, Վիլնայը միւտաֆաայա հիչ քիմսէ թէչէպպիւս իթմէյօր։ Դուրլանտատա Ալէմանլարըն իլերլէմէլէրի Տվինայա տօղրու սէվգ օլունույօր վէ ինթիմալ մագսէտ Ռիկայա եիւրիւմէք տիր։ (Ա. Հ. Ի.)

ՊԷՐԼԻՆ, 30.— Ֆրանսա մէճլիսը մէպուսանընն խաֆի ճէլսէլէրատէն սարֆը նազար իթմէսի՝ Ինկիլիզ թէէսիրիյէ օլտուղընը Ֆրանսըզ կազէթալարը եազըյորլար։ (Օ. Լ.)

— Ալէմանիա մէճլիսը մէպուսանը իգթիսատի գոմիսիոնը ազալարը Հինտէնպուրկլա պիր գաչ սաաթ վագթ կէչիրմէսինատէն ըէք սէվինմիշլէր տիր։ Մէպուս Վինքլէր Թանէնպէրկ հարպընը սէնէի տէվրիյէսինի զիքր իլէ Շարգի Բրուսիանըն խէլաճքեարընը թէպճիլ իթմիշ տիր։ Հինտէնպուրկ, պունընն՝ հէր պիրի պիր գահրաման օլան քէնտի ասքէրինէ պօրճլու օլտուղընը սէօյլէտի։ Թարիխը ումումի՝ պէօյլէ ասքէրլէր հիչ կէօրմէմիշ տիր։ (Օ. Լ.)

— Վիլնանընն թաթլիյէսինի «Բուսքի Էնվալիտ» թէէյիւա իտիյօր։ (Օ. Լ.)

— Բէթէրսպուրկտաքի ասարը սէնայի, գըյմէթատար էչտա վէ էվրագընն Մոսգուայա տէյիլ, Նիժնի—Նովկօրօտա նագլ օլընարըզընը «Սվէնսգա Տակպլաթ» եազըյօր։ (Օ. Լ.)

— «Լօգալ Անձայվըր»ա Ինսպրուկատան պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Սթիֆէրին սօն մուհարէպէլէրի՝ Իթալիանլարընը թամ բիւճաթըյլա նէթիյճէլէնմիշ տիր։ (Օ. Լ.)

— Մ. Գրիվոգէնին Բուսիա պաշ վէքիլէթինէ թայինինին մուհագգաղ օլտուղը մալիւմաթատար մէհաֆիլատէ սէօյլէնտիկի Բէթէրսպուրկտան «Թան»ա պիլտիրիլիյօր։ (Գ.)

ԿԷՕՆԻԻԼԻԻԼԷՐ.—Պէյրութտա միւնթէշիր «Իթթիհատ» կազէթասը տէյօր քի, Սախտ, Սուր վէ Մարլժէօմ հէվալիսինատէ 4000 վէ Ագրըտա 2000 քիշի օրտույա կէօնիւլլիւ գայտ օլունմըշլար տըր։ (Օ. Լ.)

ՍՈՒՍԱՄՏԱ ԳՐՑԱՄ.— Վաթիտէն պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Մարաթոկամպո քէօյիւնտէ մէմուրիյինէ գարշը պիր գըյամ ղուհուր իտուպ, քէօյլիւլէր՝ իքի ժանտարմայը գաթլ թէօհմէթիյլէ զապթաճա թաագիպ օլընան Լիակո նամ իքի գարտաշլարը միւտաֆէա իչիւն սիլահա սարըլմըշլար տըր։ Մէմուրիյն Վաթի լիմանընա չէքիլմէկէ մէճպուր օլմուշլար տըր։ Սուսամ բօլիս միւտիրի հիւքիւմէթատէն հարտամ ասքէրի իսթէմիշ տիր։ (Հ.)

ՋԱՆԱԳԴԱԼԷՏԷ ԵՈՒՆԱՆ ԿԷՕՆԻԻԼԻԼԷՐԻ.— «Էգո տը Պիւլկարի» տէյօր քի «Զանագզալէյէ գարշը պաշլայան հարաքեաթը թէարրուզիյէնին թա պաշլանկըճընտա Ինկ. վէ Ֆրանսըզ էրքեանը հարպիյէսի կէլիպօլու չէպիհ ճէզիրէսիյլէ Անատօլու սէվահիլինի վէ չէրայիթը մահալիյէսինի պիլէն ատալը Բումլարատան գարա հարաքեաթընա ըէհպէրլիք իթմէք իւզրէ կէօնիւլլիւ գայտընա չալըշմըշ իտի. էվվելա էրքեանը հարպիյէնին տավէթինէ 1500 քիչի իճապէթ իթտիպտունլարատան չօղը՝ հարաքեաթընը պիտայէթինատէ կէօսթէրիլէն վազիֆէյի իյֆա իթմէք իսթէմէյիպ սալը վերիլմիշլէր իտի. պիր զըմ կէօնիւլլիէր իսէ օ վազիֆէյի եարաճագ գուարէթի օլմատըգլարընատան, եալընըզ քէնտիլէրինէ վերիլէն բարայը ալըպ էրքեոնը հարպիյէնին էմրինէ հազը պուլընմագ իւզրէ հարպ ճէպհէսինատէն կէրի ալընմըշ տըր. այլարատան պէրու պու կէօնիւլլիլէրին ատէտի ազալըյօր. լաքին պու ազալըշ թիւրք մէրմիլէրինատէն տէյիլ իտի. Եունանը զահրամանլար.՝.՝ միւթթէֆիգիյն օրտուսընա մէնսուպ զապրթան վէ նէֆէրաթըն բարա, սաաթ վէ սաիրէ կիպի զըյմէթատար էշեալարընը չալմագտա վէ եազայը էլէ վերէրէք օրտուտան տէֆ իտիլմէքատէ իտիլէր։ Ցուլիս սօնլարընատա պու կէօնիւլլիւլէրատէն 35ի ճիւրմը մէչհուտ հալինատէ եաղալանըպ Սէլանիկէ սիւրիւլմիշ տիր։ Էլեկվմ Զանագզալէտէ պուլընան Եունան կէօնիւլլիւլէրինին մըգտարը 250յի կէչմէզ։ Ինկ. վէ Ֆրանսըզ զօմանտանլարը պունլարը տա օրտուտան տէֆ իթմէք նիյէթինատէ միրլեր։ (Թ. Է.)

«Ասթրաի»տէն.— Ինկիլիզէր Սուվլա հավզասընտա գարայա ասքէր չըգարտըգլարընտա Թիւրք զուվվէթինի աաղըթմագ վէ իշղալ իթմէք իւզրէ պաշկա պիր նօգթայա տա իւչ հարպ կէմիսինին հըմայէսի ալթընտա պիր թապուր Եունան կէօնիւլլիէրինի գարայա չըգարմըշլար իտի. լաքին Եունանլըլար՝ Թիւրքլէրին էօլտիւրիճի աթէչինէ մաարուզ գալարզտա, հարպ սէֆինէլէրի՝ Եարիսին զօմանտասընտաքի Եունան միւֆրէզէսինի քէնտի էլիմ մուգատտէրաթընա թէրքլէ Սարօս քէօրֆէզինատէն կէրի չէքիլմիշլէր իտի. կէօնիւլլիւլէր՝ ազը զայիաթա օղրատըգտան սօնրա Մուտրոսա չէքիլիպ պու անվալ տախիլինատէ հարպ իտէմէզ օլտուգլարընը սէօյլէմիշլէր տիր. պու կէօնիւլլիւլէր Սթինայա տէօնմիւշլէր տիր։ (Հ.)

ՐՈՒՄԱՆԻԱՏԱ ՀԱԶԸՐԼԸՂԼԱՐ.— «Գամբանա» տէյօր քի, Բումանիատա՝ իյճապընտա խասթախանէ հալինէ գօնըլմազ իւզրէ պիթիւն օթէլլէրին քէչֆ վէ թահրիրի էմր իտիլմիշ տիր։ (Թ. Լ.)

ԼՕԶԱՆ, 29.— Բուսիա հարպիյէ նազիրը՝ վազիյէթը հազրըէէքի պէտպիրլիկինի ըղհար իտէրէք «Թայմզ»ա իթթիկի պէյանաթատա, Բուս օրտուսընընն պիր սէնէէէն էվվել թէարրուզի հարաքեաթ իտէպիլմէսի միւմքին օլմասընը սէօյլէմիշ տիր։ (Ի.)

— Իթիլաֆ տէվլէթլէրի սիյասի մէհաֆիլի՝ մէրքէզի էվրօբա տէվլէթլէրինին Օրշօվատան հարաքեաթը թէարրուզիյէ պաշլայարագ Սըրպ արազիսինի խմիլա վէ Պուլկարիա իլէ զըսսա պիր խաթթը միւվասլէ թէէսիսի էմէլինի եազընտա մէվզրի ֆիիլէ գօյաճագլարընտան վէ Պուլկարիանընն թաագիպ իթթիկի խաթթը հարաքէթատէն էնտիշէնաք պէյանմագտա տըր։ (Ի.)

ՄԻՏԻԼԻՏԷՆ «Նուվօ Սբէքլ»է պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, պիր Օսմ. թայարէսի Մունարօս իւզէրինէ ուչուպ մութթէֆիզլէր գարարկեահընա պոմպալար աթմըշ տըր։ (Ս.)

Սէլանիկէ Ինկիլիզէրին ասքէր չըգարաճագլարը չայիասը՝ ասքէր եիւքլիւ պիր Ինկ. վարօրընն Սէլանիկէ վիւրուտը իւզէրինէ չըգմըշ իսէ տէ, կէլէնլէրին՝ սօնրատան, Ամէրիգատան ավտէթ իսէն Սըրպ վէ Գարատաղ եէնի էֆրատ օլտուղը վէ պունլարը Սէլանիկէտէն մէմլէքէթլէրինէ կիթթիքլէրինի եէնէ մէղքէր կազէթա եազըյօր։ (Ս)

ՆՈՒՆԱՆՏԱՔԻ Ինկ. հէյէթը պահրիյէսի ըէիսի Ամիրալ Դար պիր թօրբիտօ մուխարրիպի իլէ Ֆրանսայա կիթթիյի կիպի, հէյէթին սաիր էրքեանը տա Եունանտան այրըլմագ իւզրէ տիր։ (Ս.)

ԱԹԻՆԱՏԱ ՊԻՐ ՄԻԻԼԱԳԱԹ.— Աթինա Ինկ. սէֆիրի Սըր Ալեօթ՝ Վէնիզէլօս իլէ ուզունճա կէօրիւշտիկի վէ պունտա՝ Ինկ.—Ֆրանսըզ ֆիլօսընն՝ Եունան սէյրը սէֆայինէ գարշը չըգարարզը միւշքիլաթըն ըէֆի մէվզուը պահս օլտուղը սէօյլէնիյօր։ (Ս)

«ԳԱՄԲԱՆԱ» տէյօր քի, Պուլկարիա իլէ Սըրպիա արասընտա օլաճագ հարպըն 1912 սէնէսի հարպընա հիչ պիր սուրէթլէ պէնզէմէյէճէք տիր։ Պուլկարիանընն՝ սիյասէթէն վէ ասքէրլիք նօգթասընտան ըէք կիւզել հազրըլանմասը՝ պիր ասրատան պէրու Պալգան սուլհընը պօզան պու տուշմանընն սիւրաթլա էզիլմէսինի թէէմին իսէճէք տիր։ (Ս.)

Սրպիսբան-Սունանիսբա3.— Ավսթրիա վէ Ալէմանիանընն եազընտա Սըրպիսթանա հիճում իթմէք իչիւն Սըրպ հուտուտընն մուխթէլիֆ նօգթալարընտա գուվվաի ազիմէ թահշիտ իթմէքատէ պուլունտրզլարը թէէյիւա իտիյօր։ Պիւթիւն Պալգան տէվլէթլէրի Սըրպիսթանընն սօն կիւնլէրի եազլայարընա, վէ պու կիւնքի հարպը ումումիյէ զունտազընը զազիֆէսինի իյֆա իտէն պու չէգավէթ օճաղընընն թէմամըյլա օրթատան զալտրըրլաճաղընա թէմամէն զանի պուլունըյօրլար։ Աթինատան կէլէն խապէրլէրէ կէօրէ՝ Եունան՝ Սըրպիսթանա եազընտա վազը օլաճագ թէարրուզ մէսէլէսինի վէ պու թէարրուզ իլէ Պալգան անվալինատէ վուգու պուլաճագ թէհավիւլ գարշը-սընտա թաագիպ իսէճէկի վազիյէթի չիմտիսէն տէրրիճ իթմէկէ պաշլամը։ տըր։ Եունանընն՝ Սըրպիսթանա գարշը վազը օլաճագ թէարրուզ էնտասընտա սըգը պիր պիթարաֆլըգ մուհաֆազասընա գարար վէրտիկի իշիտիմիշտիր։ Ավսթրիա վէ Ալէմանիանընն սօն կիւնլէրտէ Բուսլարա գարշը իհրազ իթ-

տիքլէրի մուզաֆֆէրիյաթը ճէպիտէ, Պուլկար հիւքիւմէթինին՝ Տէօրթլէր Իթիլաֆը թարաֆընտան վագը օլան թէքլիֆի սուրէթը զաթիյէտէ ըէտա իտէճէկի մուհազգազ պուլունմասը, Վէնիզէլօսը սապգ Կուռարիս գապինէսինին սիյասէթը պիթարաֆանէնին իտամէսինտէ մուհիմմ պիր ամիլ թէշքիլ իթմէքտէ ու